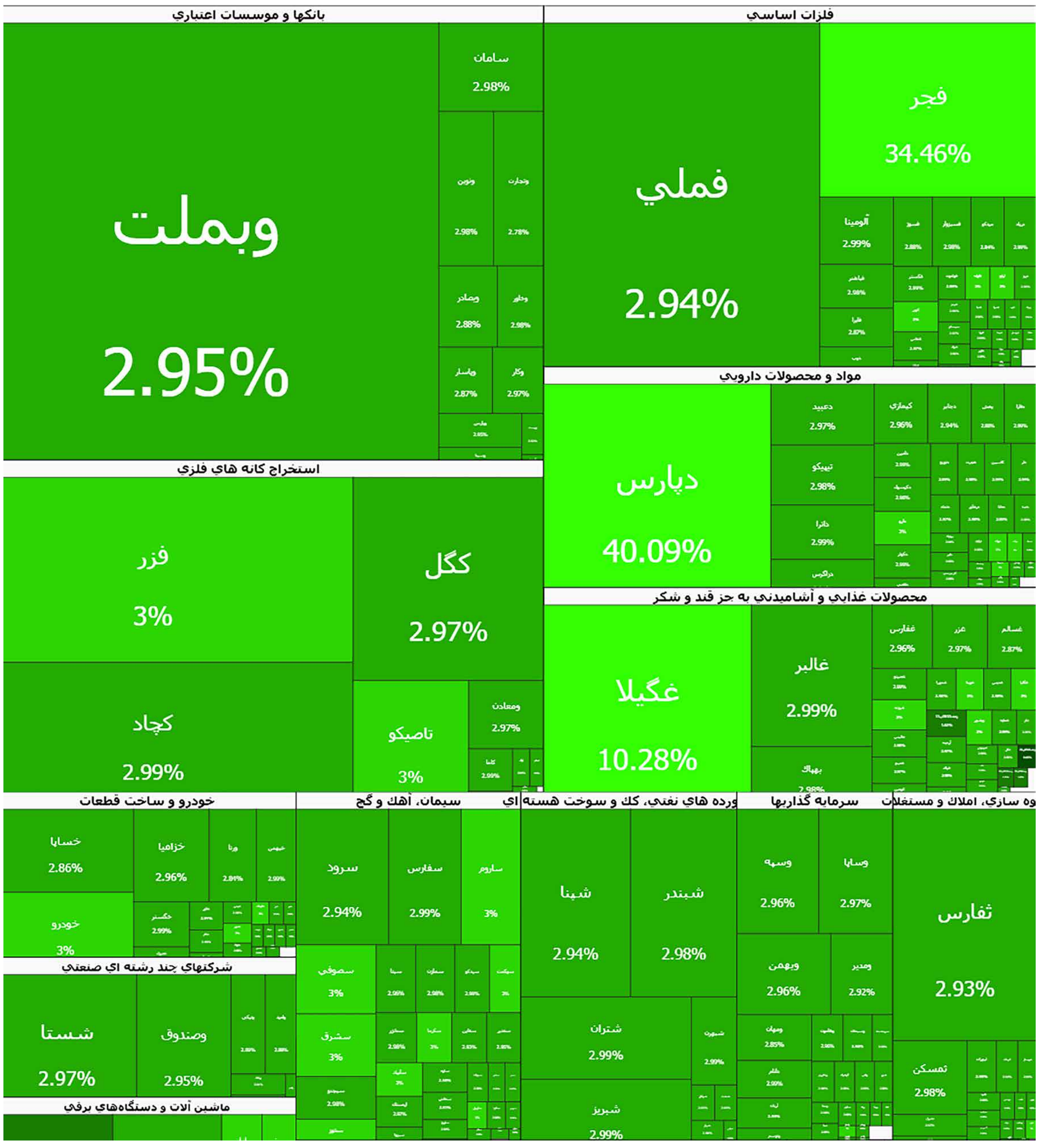
تازه‌های اقتصاد
شنبه ۹ خرداد ۱۴۰۵ شماره ۴۳

روز بی‌نظیر بورس

این خانه سبز است

بازار سرمایه در نخستین روز معاملاتی هفته، تصویری تمام‌قد از یک «تجدید حیات» را به نمایش گذاشت. معاملات شنبه، نهم خردادماه ۱۴۰۵، در حالی به پایان رسید که تالار شیشه‌ای با ثبت رکوردهای تازه و غلبه کامل خریداران بر فروشندگان، یکی از سبزترین روزهای تاریخ خود را تجربه کرد؛ روزی که در آن ۸۳ درصد نمادها در صف خرید قفل شدند و واژه‌ای به نام صف فروش از ادبیات معاملات امروز حذف شد.

شاخص کل بورس تهران در پایان معاملات امروز با جهشی خیره‌کننده و رشد ۷۹ هزار و ۷۲۳ واحدی (معادل ۱.۹۶ درصد)، در سطح ۴ میلیون و ۱۵۳ هزار واحد ایستاد. شاخص هم‌وزن نیز که نشانی از حال مساعد تمامی نمادهاست، با رشدی ۲.۵۹ درصدی، کانال یک میلیون و ۱۰۱ هزار واحدی را فتح کرد. در این میان، فرابورس ایران نیز از غافله عقب نماند و با صعود ۲.۱۸ درصدی به ایستگاه ۳۲ هزار واحد رسید. امروز ۲۸۹ هزار معامله به ارزش ۱۹۵ هزار میلیارد ریال رقم خورد.

یادداشت روز

ارز ترجیحی واقعیت‌های اقتصادی و بازی‌های رسانه‌ای

■ قدرت‌الله امام‌وردی
کارشناس و تحلیلگر اقتصادی

در ماه‌های اخیر، برخی رسانه‌ها و جریان‌های سیاسی تلاش کرده‌اند افزایش قیمت‌ها و تورم موجود در اقتصاد ایران را مستقیما به حذف ارز ترجیحی پیوند بزنند؛ روایتی که بیش از آنکه مبتنی بر تحلیل دقیق اقتصادی باشد، به نظر می‌رسد در امتداد منافع گروه‌هایی قرار دارد که طی سال‌های گذشته از ساختار چندنرخی ارز و رانت‌های ناشی از آن منتفع بوده‌اند.

واقعیت این است که اقتصاد ایران پیش از حذف ارز ترجیحی نیز با تورم مزمن، افزایش مستمر قیمت‌ها و بی‌ثباتی اقتصادی مواجه بود. کشوری که سال‌ها تحت شدیدترین تحریم‌ها قرار داشته، با فشارهای ناشی از کسری بودجه، رشد نقدینگی و نااطمینانی‌های سیاسی و حتی شرایط جنگی روبه‌رو بوده است، طبیعتاً با شوک‌های تورمی مواجه خواهد شد و نمی‌توان همه این مسائل را صرفاً به حذف ارز ترجیحی تقلیل داد.

بررسی تجربه حذف ارز ترجیحی در سال ۱۴۰۱ نیز نشان می‌دهد اگرچه در کوتاه‌مدت شوک روانی و افزایش مقطعی قیمت‌ها رخ داد، اما این اثرات به‌تدریج تعدیل شد و اقتصاد به روند قبلی خود بازگشت؛ بنابراین ادعای اینکه ریشه اصلی تورم فعلی تنها در آزادسازی قیمت‌ها یا حذف ارز ترجیحی قرار دارد، از پشتوانه علمی و تجربی کافی برخوردار نیست.

ادامه مطلب را در لینک بخوانید

بیت‌کوین از جمع ۱۰ دارایی برتر جهان حذف شد

پاداش صرفه‌جویی جایگزین افزایش قیمت حامل‌های انرژی می‌شود

تسهیلات پرداختی شبکه بانکی در فرودین ماه ۳۵ درصد افزایش یافت

مهلت پرداخت مالیات ارزش افزوده زمستان ۱۴۰۴ تا ۱۱ خرداد امسال تمدید شد

تازه‌های اقتصاد
شنبه ۹ خرداد ۱۴۰۵ شماره ۴۳

کفایت سرمایه لایه ۱ بانک‌های بورسی ۲ برابر استاندارد بانک مرکزی

متوسط «نسبت کفایت سرمایه لایه ۱» از میان ۱۳ بانک بورسی دارای نسبت مثبت، به ۸.۵ درصد رسیده که دو برابر استاندارد شاخص تعیین شده توسط بانک مرکزی است. «نسبت کفایت سرمایه لایه ۱» یکی از مهم‌ترین شاخص‌های سلامت مالی بانک‌هاست و نشان می‌دهد که بانک تا چه اندازه می‌تواند زیان‌های احتمالی را با اتکا به سرمایه اصلی خود تحمل کند.

این شاخص زیرمجموعه مفهوم کلی نسبت کفایت سرمایه است. به عبارت دیگر «نسبت کفایت سرمایه لایه۱» میزان مقاومت اولیه و نسبی بانک در برابر شوک‌های اقتصادی یا زیان‌های عملیاتی را نشان می‌دهد.

«نسبت کفایت سرمایه لایه ۱» چند کاربرد مهم دارد که شامل سنجش توان بانک در مقابله با زیان‌ها، ارزیابی میزان ریسک‌پذیری بانک، ابزار نظارتی بانک مرکزی برای کنترل سلامت نظام بانکی، افزایش اعتماد سپرده‌گذاران و سرمایه‌گذاران و جلوگیری از ورشکستگی بانکی و بحران مالی است.

هرچه این نسبت بالاتر باشد، بانک از نظر مالی مقاوم‌تر تلقی می‌شود. نسبت پایین یا منفی نشان‌دهنده ضعف سرمایه و ناترازی بانک است.

حد استاندارد برای نسبت کفایت سرمایه لایه ۱ طبق دستورالعمل محاسبه سرمایه نظارتی و کفایت سرمایه موسسات اعتباری، توسط بانک مرکزی حداقل معادل ۴.۵ درصد تعیین شده است.

در استانداردهای جدید بازل، تأکید ویژه‌ای بر «سرمایه لایه۱» شده و معمولاً بخش اصلی ارزیابی سلامت بانک‌ها بر همین سرمایه با کیفیت متمرکز است.

ردیف	نام بانک	تاریخ انتشار صورت‌های مالی	نسبت کفایت سرمایه لایه۱ (درصد)
۱	بانک سرمایه	۶ ماهه ۱۴۰۴	-۲۶۸٫۷
۲	بانک دی	۶ ماهه ۱۴۰۴	-۲۵٫۹
۳	موسسه ملل	۱۲ ماهه ۱۴۰۳	-۴۹٫۴
۴	بانک گردشگری	۶ ماهه ۱۴۰۴	۱۱٫۵
۵	بانک سامان	۶ ماهه ۱۴۰۴	۱۰٫۴
۶	بانک تجارت	۶ ماهه ۱۴۰۴	۷٫۱
۷	بانک پاسارگاد	۶ ماهه ۱۴۰۴	۱۱٫۲
۸	پست بانک	۱۲ ماهه ۱۴۰۴	۷٫۱
۹	بانک شهر	۶ ماهه ۱۴۰۴	۳٫۵
۱۰	بانک پارسیان	۶ ماهه ۱۴۰۴	۵٫۱
۱۱	بانک اقتصاد نوین	۶ ماهه ۱۴۰۴	۸٫۶
۱۲	بانک خاورمیانه	۶ ماهه ۱۴۰۴	۱۱٫۷
۱۳	بانک ملت	۶ ماهه ۱۴۰۴	۱۲٫۷
۱۴	بانک کارآفرین	۶ ماهه ۱۴۰۴	۹٫۲
۱۵	بانک صادرات	۶ ماهه ۱۴۰۴	۲٫۴
۱۶	بانک سینا	۶ ماهه ۱۴۰۴	۱۰٫۲

چگونه در ۳۰ سال، اشتهای انرژی ایران ۱۰ برابر شد؟

هشدار کسری ۵۵۰ میلیون مترمکعبی گاز در زمستان امسال

مسئله انرژی در ایران نه صرفاً به کمبود منابع، بلکه به شیوه مصرف، کیفیت حکمرانی، ضعف اجرا، فرسودگی زیرساخت‌ها و نبود سازوکارهای مؤثر برای بهره‌وری بازمی‌گردد.

نشست تخصصی «پیامدهای اقتصادی جنگ در سطح ملی، منطقه‌ای و جهانی» با همکاری اندیشکده پول و ارز و معاونت راهبردی ریاست جمهوری برگزار شد؛ نشستی که در آن، علی وطنی (عضو هیئت علمی دانشگاه تهران) و یدالله سبوحی (عضو هیئت علمی دانشگاه شریف)، به بررسی آثار جنگ بر اقتصاد، ساختار ناتراز انرژی در ایران، ظرفیت‌های مغفول‌مانده کشور و الزامات اصلاح سیاست‌گذاری در حوزه انرژی پرداختند.

محور اصلی این نشست، واکاوی این پرسش بود که آیا جنگ صرفاً وضع موجود را دشوارتر کرده یا خود به‌مثابه عاملی برای آشکارتر شدن بحران‌های پیشین در اقتصاد و انرژی ایران عمل کرده است.

در این نشست، دو سخنران با وجود تفاوت در زاویه ورود به بحث، بر یک نکته مشترک تأکید داشتند: مسئله انرژی در ایران نه صرفاً به کمبود منابع، بلکه به شیوه مصرف، کیفیت حکمرانی، ضعف اجرا، فرسودگی زیرساخت‌ها و نبود سازوکارهای مؤثر برای بهره‌وری بازمی‌گردد.

از همین‌رو، هر دو معتقد بودند که حل بحران کنونی بیش از آنکه به شعار یا سیاست‌های مقطعی نیاز داشته باشد، مستلزم اصلاح نهادی، بهینه‌سازی واقعی و استفاده از ظرفیت‌های علمی و بخش خصوصی است.

تازه‌های اقتصاد
شنبه ۹ خرداد ۱۴۰۵ شماره ۴۳

اعمال دوباره محدودیت‌ها برای انضباط مالی

قانون چک به روال عادی برگشت

با عادی شدن شرایط، شبکه اجرای کامل محرومیت‌های قانونی چک‌های برگشتی را از سر گرفته تا انضباط مالی و اعتبار مبادلات تجاری در شبکه بانکی حفظ شود.

از امروز ۹ خردادماه، مهلت اجرای یکی از مهم‌ترین تسهیلاتی که شبکه بانکی کشور در دوره شرایط اضطراری ناشی از جنگ تحمیلی آمریکا و رژیم صهیونیستی برای حمایت از فعالان اقتصادی و مردم در نظر گرفته بود، به پایان رسید و اجرای قانون چک بار دیگر به روال عادی بازگشت.

بر این اساس، محرومیت‌های قانونی مربوط به چک‌های برگشتی که از اسفندماه سال گذشته به صورت موقت تعلیق شده بود، مجدداً اعمال خواهد شد و صاحبان چک‌های برگشتی رفع سوءاثر نشده، مانند گذشته با محدودیت‌های مقرر در قانون مواجه می‌شوند.

در طول ۴۰ روز جنگ تحمیلی سوم، حفظ جریان فعالیت‌های اقتصادی و جلوگیری از اختلال در زندگی روزمره مردم به یکی از مهم‌ترین اولویت‌های دولت و شبکه بانکی تبدیل شد. در حالی که کشور با فشارهای مختلف از جمله حملات سایبری و حتی حملات فیزیکی به برخی زیرساخت‌های بانکی مواجه بود، شبکه بانکی تلاش کرد خدمات مالی بدون وقفه در اختیار مردم و کسب‌وکارها قرار گیرد.

در همین چارچوب، بانک مرکزی با تصویب و ابلاغ مجموعه‌ای از سیاست‌های حمایتی، بخشی از فشارهای مالی واردشده به خانوارها و بنگاه‌های اقتصادی را کاهش داد. یکی از مهم‌ترین این اقدامات، تعلیق موقت برخی محرومیت‌های ناشی از چک برگشتی بود.

طبق قانون جدید چک، در حالت عادی فردی که چک او برگشت می‌خورد، علاوه بر تأمین مبلغ چک از محل حساب‌های وی، با محدودیت‌هایی همچون ممنوعیت افتتاح حساب جدید، عدم دریافت تسهیلات بانکی، ممنوعیت صدور دسته‌چک جدید، عدم ثبت چک در سامانه صیاد و برخی محدودیت‌های بانکی دیگر روبه‌رو می‌شود.

همراهی شبکه بانکی با بنگاه‌ها در شرایط جنگی

حمید تهرانفر؛ معاون اسبق نظارت بانک مرکزی، در رابطه با وام حمایتی نظام بانکی برای کسب‌وکارهای آسیب‌دیده در شرایط جنگ تحمیلی سوم گفت: در حال حاضر سیاست مشخص، مصوب و عددگذاری‌شده‌ای از سوی بانک مرکزی یا دولت برای پرداخت تسهیلات جدید به واحدهای آسیب‌دیده از بحران‌های اخیر ابلاغ نشده است و آنچه در جریان است، بیشتر در قالب سیاست‌های حمایتی موردی و تسهیل‌گرانه در سطح شبکه بانکی دنبال می‌شود.

وی با اشاره به اینکه بانک‌ها در شرایط فعلی با رویکردی انعطاف‌پذیرتر نسبت به بازپرداخت تسهیلات مشتریان عمل می‌کنند، ادامه داد: در مقطع کنونی، از سوی سیاست‌گذار پولی تاکید شده است که شبکه بانکی در مواجهه با مشتریانی که در اثر شرایط اخیر دچار اختلال در جریان نقدی و بازپرداخت شده‌اند، با نگاه مساعدتی برخورد کند. این موضوع به معنای اعطای فرصت‌های تنفس کوتاه‌مدت در بازپرداخت اقساط و در برخی موارد جلوگیری از اعمال جریمه‌های تاخیر است.

تهرانفر افزود: این سیاست در قالب یک دستورالعمل عددی یا بسته اعتباری مشخص ابلاغ نشده، بلکه بیشتر به‌صورت توصیه و چارچوب رفتاری برای بانک‌ها مطرح شده تا بر اساس شرایط هر مشتری و نوع صنعت، تصمیم‌گیری موردی انجام شود. طبیعتا بانک‌ها نیز با توجه به شناختی که از مشتریان خود دارند، وضعیت هر بنگاه را به‌صورت جداگانه بررسی می‌کنند.

وی ادامه داد: واقعیت این است که در شرایط بحرانی، همه بخش‌های اقتصادی به یک اندازه آسیب نمی‌بینند. برخی صنایع با افت شدید تولید یا فروش مواجه می‌شوند و برخی دیگر کمتر تحت تاثیر قرار می‌گیرند بنابراین، تصمیم‌گیری بانکی نیز نمی‌تواند یکسان و نسخه واحد داشته باشد و لازم است متناسب با میزان آسیب، انعطاف در بازپرداخت اعمال شود.

تازه‌های اقتصاد
شنبه ۹ خرداد ۱۴۰۵ شماره ۴۳

عوامل شتاب‌دهنده تورم در آمریکا پس از جنگ پرهزینه علیه ایران

شتاب بی‌سابقه تورم آمریکا که از جنگ پرهزینه با ایران و شوک انرژی ناشی شده، فشار مضاعفی بر مصرف‌کننده و فدرال‌رزرو وارد کرده است.

اقتصاد آمریکا در بهار ۲۰۲۶ وارد مرحله‌ای حساس شده است. بر اساس گزارش رویترز، شاخص قیمت مخارج مصرف شخصی آمریکا ـ که معیار ترجیحی فدرال‌رزرو برای سنجش تورم است ـ در ماه آوریل نسبت به سال قبل ۳.۸٪ افزایش یافته؛ رقمی که بالاترین رشد از مه ۲۰۲۳ محسوب می‌شود.

هم‌زمان، افزایش بهای انرژی، اختلال در مسیرهای حمل‌ونقل و فشار بر زنجیره تأمین، هزینه زندگی را بالا برده و قدرت خرید خانوارها را تضعیف کرده است. بر اساس گزارش‌های رسمی، «شاخص قیمت مخارج مصرف‌کننده» (PCE) در آمریکا در ۱۲ ماه منتهی به آوریل ۳.۸٪ رشد کرده؛ در حالی‌که این شاخص در مارس ۳.۵٪ بود. تورم هسته‌ای PCE نیز ـ بدون احتساب خوراک و انرژی ـ به ۳.۳٪ رسیده است.

این ارقام نشان می‌دهد فشار قیمتی فقط محدود به بنزین و انرژی نیست، بلکه به دیگر بخش‌های اقتصاد نیز سرایت کرده است. این در حالی است که وضعیت کنونی، از منظر سیاست پولی، برای فدرال‌رزرو خوشایند نیست؛ زیرا بانک مرکزی آمریکا هدف تورمی ۲٪ را دنبال می‌کند و اکنون فاصله تورم با هدف، همچنان قابل توجه است.

پس‌لرزه‌های جنگ ایران در قاره سبز

افزایش نگرانی‌ها از ماندگاری تورم در اروپا

با گذشت چهار ماه از آغاز درگیری‌ها در ایران، ترکش‌های اقتصادی این جنگ همچنان پیکر اقتصاد اروپا را نشانه می‌رود. گزارش‌های جدید نشان می‌دهد چهار قدرت برتر اقتصادی اروپا برای سومین ماه متوالی تورم بالای ۲ درصد را تجربه کرده‌اند؛ بحرانی که ریشه در جهش قیمت سوخت دارد و حالا به تدریج در حال سرایت به سایر کالاها و خدمات است.

به گزارش رویترز افزایش هزینه‌های انرژی اکنون فراتر از پمپ‌بنزین‌ها، خود را در شاخص‌های دیگر نشان داده است. در اسپانیا و ایتالیا، هزینه‌های حمل‌ونقل و فعالیت‌های تفریحی جهش قابل‌توجهی داشته که کارشناسان آن را اثر ثانویه گرانی سوخت می‌دانند. آمارها حاکی از آن است که تورم پایه در ایتالیا به ۱.۸ و در اسپانیا به ۲.۹ درصد رسیده است. در فرانسه نیز فشار تورمی تغییر شکل داده و خود را با رشد ۴.۱ درصدی قیمت مواد غذایی تازه و افزایش هزینه در بخش خدمات نمایان کرده است.

تداوم این وضعیت، احتمال اتخاذ سیاست‌های انقباضی توسط بانک مرکزی اروپا را تقویت کرده است. پیش‌بینی می‌شود آلمان، فرانسه، ایتالیا و اسپانیا در ماه‌های آتی برای مهار تورم، نرخ بهره را افزایش دهند؛ اقدامی که اگرچه برای کنترل قیمت‌هاست، اما نگرانی‌ها درباره رکود اقتصادی و ماندگاری تورم در منطقه یورو را دوچندان کرده است.

